

Arjen ja vapaa-ajan toimialan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja suunnittelukaudelle 2026–2028 / Budgetförslag för sektorn för vardag och fritid för år 2026 och planeringsperioden 2026–2028

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta / Utskottet för vardag och fritid 23.09.2025 § 20

273/02.02.01/2025

Valmistelija / Beredare: toimialajohtaja, arki- ja vapaa-aika / sektordirektör, vardag och fritid Jukka Pietinen, kirjastopalvelupäällikkö / chef för bibliotekstjänster Lea Kuusirati, liikuntapalvelupäällikkö / chef för idrottstjänster Katriina Sahala, nuorisopalvelupäällikkö / chef för ungdomsstjänster Mia Liljeberg, rehtori / rektor Hannu Ollikainen, hyvinvointipäällikkö / välfärdschef Verena Kortelainen, ruokapalvelupäällikkö / chef för kostservice Tiina Soikkeli, palvelupäällikkö / servicechef Elina Halla, työllisyyspäällikkö / sysselsättningschef Henna Piilo, etunimi.sukunimi(at)sipoo.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvion valmistelusta vastaa kokonaisuutena kunnanhallitus ja kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

Arjen ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2026 toimintakate

Kunnanhallitus hyväksyi 16.06.2025 § 223 vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmien kehykset. Sen mukaan Arjen ja vapaa-ajan toimialan toimintakate vuodelle 2026 on -13033 748€. Toimintakate ei sisällä sisäisiä IT-kustannuksia.

Kunnanhallituksen päätöksessä osoitettiin toimintakatteen lisäksi velvollisuus suorittaa talouden sopeuttamistoimenpiteitä, joiden yhteenlaskettu kokonaisvaikutus on vuoden 2026 osalta -334 000 €. Vuoden 2027 osalta sopeuttamisvelvoite on -605 000 €.

Talousarvioesityksen laatiminen

Talousarvion laatimisessa on huomioitu menojen sopeuttamisvelvoite. Arjen ja vapaa-ajan palveluiden tulorakenteen takia toimialan tulojen kasvattamisella ei pystytä kattamaan kuin pieni osuus sopeuttamisvelvoitteesta. Nuorisopalveluilla (nuorisotalojen pienimuotoinen kahvilatoiminta), kirjastopalveluilla (lainojen sakkomaksut), liikuntapalveluilla (mm. kuntosalimaksut) ja Sipoon opistolla (kurssimaksut) on myyntituloja. Niiden kohtuullinen korottaminen tuottanee marginaalisen tulokasvun. Merkittävät palvelumaksujen korotukset vähentävät palveluiden käyttöä, mikä puolestaan pienentää maksukorotuksista saatavaa hyötyä.

Menoleikkaukset on osoitettu toimintoihin ja palveluihin, joita ei ole suoraan määritelty palveluita ohjaavissa säädöksissä, ja jotka ovat perusperuspalveluita täydentäviä palveluita. Toimialan palvelurakenteen takia menoleikkaukset kohdistuvat lähinnä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosityksikköön. Menoleikkausten kohdentaminen on toteutettu siten, että niiden vaikutus erityisesti lasten ja nuorten palveluihin

olisi mahdollisimman vähäistä. Haasteena on, että kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa lasten ja nuorten palveluiden osuus on merkittävä.

Toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset talousarvioon

Kunta-alalla on voimassa virka- ja työehtosopimus (KVTES) kaudelle 2025–2028. Sopimuskauden aikana palkkataso nousee arviolta yhteensä noin 9,2 %. Vuoden 2026 aikana kuntasektorilla toteutetaan yleiskorotus sekä kehittämisohjelman mukainen erä, joiden yhteenlaskettu vaikutus on noin 2,7–3,0 %. Vastaavaa palkkakehitystä on odotettavissa myös vuosina 2027 ja 2028.

Palkkakustannusten nousu on huomioitava toimialan resurssisuunnittelussa, erityisesti henkilöstövaltaisilla palvelualueilla. Kehitys vaikuttaa suoraan palvelutuotannon kustannustasoon.

Valtiovarainministeriön vuoden 2026 budjettiesitys sisältää 20 miljoonan euron leikkauksen vapaan sivistystyön oppilaitosten valtionosuuksiin. Mikäli leikkaus toteutuu, se vähentää kunnan Sipoon opiston perusteella saaman valtionosuuden määrää.

Työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys ja nuorten työllistymisen haasteet, asettavat edelleen paineita kunnalle työllisyyspalveluiden ja työttömyyskorvausten kuntaosuuksien muodossa. Vaikka työllisyys kohenee, palvelutarpeet eivät vähene saman tahtisesti, mikä edellyttää talousarviossa varautumista jatkuviin kustannuksiin työllisyyttä tukevissa toimenpiteissä.

Arjen ja vapaa-ajan toimiala hyödyntää toiminnassaan kunnan omia kiinteistöjä. Tästä syystä toimialan palveluverkkoon tehtävät supistukset eivät vaikuta kiinteistöjen ylläpitokustannuksiin, ellei kunta luovu tavalla tai toisella kiinteistöstä. Sen sijaan toimialan palvelut lisäävät kiinteistöjen käyttöastetta.

Sipoon opisto tarvitsee Nikkilän alueelta käyttöönsä tilat, joissa voidaan toteuttaa erityisesti kalustehuollon, kudonnan ja savitöiden opetusta.

Esittelijä / Föredragande Toimialajohtaja, arki ja vapaa-aika / Sektordirektör, vardag och fritid
Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag Arjen ja vapaa-ajan valiokunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle arjen ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2026 talousarvioesityksen ja taloussuunnitelman suunnitelmakaudelle 2026–2028 liitteen 1 mukaisesti.

Utskottet vardag och fritid beslutar att föreslå till kommunstyrelsen och vidare till fullmäktige budgetförslag för sektorn vardag och fritid för år 2026 och ekonomiplan för planeringsperioden 2026–2028 i enlighet med bilaga 1.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Utskottet för vardag och fritid godkände enhälligt föredragandens förslag.

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Arjen ja vapaa-ajan toimialan talousarvioesitys vuodelle 2026 ja suunnittelukaudelle 2026–2028